

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos
Eivenių g. 2 LT-50161 Kaunas

TIEKĖJO UAB „ENTAFARMA“

**Paiškinimai dėl LR VPĮ 46 str. 4 d. 7 punkto c papunktyje nurodyto tiekėjo pašalinimo pagrindo
ir UAB „ENTAFARMA“ pritaikytų „apsivalymo“ priemonių
(PIRKIMO NR. 1114530)
2025 m. balandžio 1 d.
Klonėnų vs. 1, Širvintų rajonas**

I PAAIŠKINIMŲ TURINYS IR MOTYVAI

I.I. PAAIŠKINIMŲ PATEIKIMĄ LĖMUSIOS PRIEŽASTYS

I. UAB „ENTAFARMA“ (toliau tekste – „Tiekėjas“) pateikė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos (toliau tekste – „Perkančioji organizacija“) savo pasiūlymą Perkančiosios organizacijos pirkime vykdomame atviro konkurso būdu „MEDICININĖS PASKIRTIES PRODUKTAI IR VAISTINĖS ŽALIAVOS“ (toliau tekste – „Konkursas“). Pasiūlymo pateikimo metu Tiekėjas Perkančiajai organizacijai nurodė, kad Tiekėjo atžvilgiu egzistuoja Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau tekste - „LR VPĮ“) 46 str. 4 d. 7 punkto c papunktyje nurodytas tiekėjo pašalinimo iš Konkurso pagrindas bei tai, kad Tiekėjas ėmėsi LR VPĮ 46 str. 10 d. apsivalymo priemonių. Remdamasis LR VPĮ 46 str. 10 d. Tiekėjas teikia Perkančiajai organizacijai informaciją ir įrodymus, jog Tiekėjas atitinka visas LR VPĮ 46 str. 10 d. įvirtintas sąlygas, kad Perkančioji organizacija nepašalintų Tiekėjo iš pirkimo procedūros. Taip pat Tiekėjas pateikia paaiškinimus, kurie patvirtintų, jog netgi esant faktinėms aplinkybėms dėl draudžiamo susitarimo sudarymo:

i. Perkančioji organizacija turėtų įvertinti, jog nėra abejojama Tiekėjo sąžiningumu (LR VPĮ 46 str. 4 d. 7 punkto c papunktis);

ii. Perkančioji organizacija turi atsižvelgti į proporcingumo principą bei tai, jog Tiekėjo pašalinimas apribotų konkurenciją (LR VPĮ 46 str. 8 d.).

I.II. TIEKĖJO PADARYTO PAŽEIDIMO ESMĖ IR PADARYMO APLINKYBĖS

II. 2021 m. gruodžio 8 d. su Tiekėju per vienintelį akcininką susijusi įmonė UAB „Mano vaistinė“ (toliau tekste – „Bendrovė“) gavo Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos (toliau tekste - „Taryba“) raštą Nr. (2.16Mr-33)6V-1607 su prašymu pateikti prekių tiekimo sutartį dėl vieno konkretaus gamintojo prekių, žymimų atitinkamais prekių ženklais, įsigijimo (*Priedas Nr. 1*). Šiame rašte nebuvo nurodyta, kad Taryba prašo pateikti informaciją jau pradėto tyrimo dėl galimo pažeidimo kontekste, o Tiekėjas apskritai negavo atitinkamo paklausimo iš Tarybos. Bendrovė persiuntė informaciją Tiekėjui, nes Bendrovė šiuos produktus įsigydavo iš Tiekėjo.

III. Tiekėjui ruošiant atsakymą Tarybai buvo nustatyta, jog Tiekėjo darbuotojas, pirkimų ir tiekimo skyriaus vadovas, pažeisdamas vidinių Bendrovės teisės aktų nuostatas ir nesuderinęs iš vieno prekių tiekėjo el. paštu gautos ir šio tiekėjo atstovų ruoštos sutarties projekto su Bendrovės teisininku, 2021 m. vasario 11 d. veikdamas Bendrovės vardu vizavo ir pateikė pasirašyti Tiekėjo vykdomajam direktoriui su šiuo tiekėju 2021 m. sausio 13 d. prekių tiekimo sutartį (toliau tekste - „Sutartis“). Tiekėjo

darbuotojui Tiekėjo valdymo organo sprendimu motyvuotai įvertinus visas situacijos aplinkybes buvo fiksuotas darbo pareigų pažeidimas (*Priedai Nr. 2 - 4*) ir jam kartu su kitais Tiekėjo darbuotojais buvo operatyviai suorganizuoti vidiniai mokymai, kurių metu Tiekėjo darbuotojai buvo supažindinti su teisės aktų imperatyviais reikalavimais, kurie aktualūs Tiekėjo darbuotojams savo kompetencijos ribose derinant ir peržiūrint įmonės sudaromas sutartis su klientais ir tiekėjais (*Priedas Nr. 9*).

IV. Sutartis buvo nutraukta 2021 m. gruodžio 14 d, ir prekių tiekėjui buvo grąžintos Sutarties pagrindu įsigytos prekės, taigi bendrai Sutartis galiojo trumpiau, nei 1 (vienerius) metus.

V. Tiekėjo darbo tvarkos taisyklių 35.21 punktą nustato pareigą Tiekėjo darbuotojams laikytis įmonėje galiojančių procedūrų ir instrukcijų bei kitų galiojančių teisės aktų reikalavimų. Tiekėjo pirkimų ir tiekimo skyriaus vadovo pareiginių nuostatų (toliau tekste – „**Nuostatai**“) 1.7.3 punktą nustato pareigą žinoti ir išmanyti įmonėje galiojančių instrukcijų ir procedūrų reikalavimus. Nuostatų 3.1.5 punktą numato darbuotojo atsakomybę už Tiekėjo lokaliųjų aktų, taisyklių, procedūrų bei instrukcijų laikymąsi. Tiekėjo sutarčių parengimo procedūros 3 p., 9 p. ir 17 p. nurodoma, jog tuo atveju, kai sutarties projektą pateikia produktų tiekėjai, sutarties projektus turi peržiūrėti ir tvirtinti įmonės teisininkas. Tiekėjas nustatė, jog Tiekėjo darbuotojas pažeidė šiuos Tiekėjo vidaus norminius aktus, ir šiuo konkrečiu atveju nesuveikė sutarčių kontrolės sistema įmonėje (*Priedai Nr. 2 - 6*).

VI. Buvo nustatyta, jog Sutartyje yra nuostatų, kurios galimai yra draudžiamos pagal Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau tekste – „**LR KĮ**“) nuostatas. LR KĮ 5 str. 1 d. 1 punktą nustato, jog visi susitarimai, kuriais siekiama riboti konkurenciją arba kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, yra draudžiami ir negalioja nuo jų sudarymo momento, įskaitant susitarimą tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti (fiksuoti) tam tikros prekės kainas arba kitas pirkimo ar pardavimo sąlygas.

VII. Sutartimi numatyta, jog prekių tiekėjas tieks 7 prekes Tiekėjui. Sutarties 2.1.1 ir 2.1.2 punktuose įtvirtinta, jog Tiekėjas įsipareigoja šias prekes perparduoti tik el. parduotuvėje www.manovaistine.lt ir laikytis visų duotų nurodymų ir instrukcijų, susijusių su Prekių pardavimu ir reklamavimu, įskaitant nusistovėjusį rinkos kainų dydį. Sutarties Priede Nr. 1 ties kiekviena preke buvo nurodyta grafa „Mažmeninė kaina rinkoje eurai“. Prekės el. parduotuvėje www.manovaistine.lt buvo parduodamos vartotojams Sutarties Priede Nr. 1 nurodytomis mažmeninėmis kainomis nuo 2021 m. kovo 12 d. iki 2021 m. gruodžio 9 d.

I.III. PERKANČIOJI ORGANIZACIJA TURĖTŲ ĮVERTINTI AR PIRMIAU NURODYTAS PAŽEIDIMAS LEMIA ABEJONES DĖL TIEKĖJO SĄŽININGUMO

VIII. Tiekėjas pažymi, jog taikant LR VPĮ 46 str. 4 d. 7 p. c papunkčio pašalinimo pagrindą, turi būti sistemaiškai aiškinama LR VPĮ 46 str. 4 d. 7 p. norma, t.y. atsižvelgiama ne tik į faktines aplinkybes, bet taip pat į tai, jog pati Perkančioji organizacija turi įvertinti, ar toks pažeidimas suponuoja abejones dėl Tiekėjo sąžiningumo.

IX. LR VPĮ 46 str. 4 d. 7 p. įtvirtinta:

7) perkančioji organizacija bet kokiomis tinkamomis priemonėmis gali įrodyti, kad tiekėjas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, **dėl kurio perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu**, kai jis:

<...>

c) yra padaręs draudimo sudaryti draudžiamus susitarimus, įtvirtinto Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme ar panašaus pobūdžio kitos valstybės teisės akte, pažeidimą ir nuo jo padarymo dienos praėjo mažiau kaip 3 metai.

X. Tiekėjas pažymi, jog nurodytu atveju nėra pagrindo Perkančiajai organizacijai abejoti Tiekėjo sąžiningumu, kadangi:

- i. Kaip nurodyta pirmiau (šių paaiškinimų I.II skyrius):
 - a. Sutartis buvo sudaryta dėl vieno Tiekėjo darbuotojo, kuris nesilaikė Tiekėjo vidaus norminių aktų, kaltės;
 - b. Sutartis buvo sudaryta neturint tikslo pažeisti LR KĮ (nebuvo tyčios);
 - c. Sutarties trukmė buvo itin trumpa;
- ii. Kaip bus nurodoma toliau:
 - a. Sutarties objektas skiriasi nuo viešųjų pirkimų objekto;
 - b. Sutartis nebuvo naudojama viešuosiuose pirkimuose jokia apimtimi;
 - c. Tiekėjas ėmėsi visų priemonių, kad tokia situacija nebepasikartotų.
- iii. Tiekėjas ankstesniuose viešuosiuose pirkimuose ir vykdydamas sutartis su perkančiąja organizacija pademonstravo savo kompetenciją, sąžiningumą, todėl vienas mažareikšmis pažeidimas neturėtų pakeisti Perkančiosios organizacijos nuomonės dėl Tiekėjo sąžiningumo.

XI. Atsižvelgiant į pirmiau nurodytas aplinkybes, Perkančioji organizacija turėtų vertinti, jog neprarado pasitikėjimo Tiekėju, todėl netgi nėra pagrindo iš viso taikyti taikant LR VPĮ 46 str. 4 d. 7 p. c papunkčio pašalinimo pagrindą.

I.IV. TIEKĖJO PAŠALINIMAS NEBŪTŲ PROPORCINGAS PADARYTAM PAŽEIDIMUI

XII. LR VPĮ 46 str. 8 d. nustato, jog perkančioji organizacija, priimdama sprendimus dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros šio straipsnio 4 ir 6 dalyse nurodytais pašalinimo pagrindais, atsižvelgia į tai, ar vertinant tiekėjo patikimumą tiekėjo pašalinimas iš pirkimo procedūros proporcingas vertinamam Tiekėjo elgesiui.

XIII. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB preambulės 101 punkte nurodyta, kad „Taikydamos neprivalomus pašalinimo pagrindus, perkančiosios organizacijos **turėtų itin daug dėmesio skirti proporcingumo principui. Dėl nedidelių pažeidimų ekonominės veiklos vykdytoji turėtų būti neleidžiama dalyvauti konkurse tik išimtinėmis aplinkybėmis.** Tačiau dėl pasikartojančių nedidelių pažeidimų gali kilti abejonių dėl ekonominės veiklos vykdytojo patikimumo, o tuo gali būti pagrįstas neleidimas jam dalyvauti konkurse“. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnyba laikosi pozicijos, jog VPĮ 46 straipsnio 4 dalyje nustatyti pašalinimo pagrindai pagal direktyvos nuostatas nėra privalomi, tačiau juos privalomais padarė Lietuvos įstatymų leidėjas (prieiga per internetą <https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/360016427039-46-straipsnis-Tiek%C4%97jo-pa%C5%A1alinimo-pagrindai>).

XIV. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas savo praktikoje laikosi pozicijos, jog:

i. *Direktyvos 2014/24 57 straipsnio tikslas, kurio taip pat siekiama jos 63 straipsniu, yra **leisti perkančiajai organizacijai įsitikinti kiekvieno dalyvio sąžiningumu ir patikimumu, taigi ir pasitikėjimo ryšio su atitinkamu ekonominės veiklos vykdytoju nenutrūkimu.** Perkančiosios organizacijos savo veikloje privalo laikytis **proporcingumo principo** pagal šios direktyvos 18 straipsnio 1 dalį. Iš tikrųjų iš šio principo, kuris yra bendrasis Sąjungos teisės principas, matyti, kad įgyvendinant šios direktyvos*

nuostatas valstybių narių ar perkančiųjų organizacijų nustatytos taisyklės neturi viršyti to, kas būtina šia direktyva siekiamiems tikslams įgyvendinti (Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2021 m. birželio 3 d. sprendimas byloje Rad Service Srl Unipersonale ir kt. prieš Del Debbio SpA ir kt., bylos Nr. C-210/20).

*ii. Perkančiosios organizacijos ir konkurso laimėtojo pasitikėjimo santykių užmezgimas reiškia, kad perkančioji organizacija **neturi būti automatiškai saistoma** kitos perkančiosios organizacijos atlikto vertinimo per ankstesnį viešąjį pirkimą tam, kad, ji galėtų, be kita ko, ypatingą dėmesį skirti proporcingumo principui, taikydama neprivalomuosius pašalinimo pagrindus (Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2019 m. birželio 19 d. Sprendimas Meca, bylos Nr. C 41/18). Iš tiesų pagal šį principą reikalaujama, kad **perkančioji organizacija pati išnagrinėtų ir įvertintų faktines aplinkybes**. Dalyvio padarytas pažeidimas turi būti pakankamai rimtas, kad būtų pateisintas sutarties nutraukimas atsižvelgiant į proporcingumo principą (Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2019 m. spalio 3 d. sprendimas byloje Delta Antrepriză, bylos Nr. C 267/18).*

XV. Toliau Tiekėjas pateikia argumentus, kurie pagrindžia, jog Tiekėjo pašalinimas būtų neproporcingas padarytam pažeidimui.

XVI. Pažymėtina, kad per visą Sutarties galiojimo laikotarpį Sutarties pagrindu įsigytų prekių Bendrovės perpardavimo pajamos siekė tik 11 897,01 EUR (vienuolika tūkstančių aštuonis šimtus devyniasdešimt septynis eurus ir vieną euro centą). **Todėl Sutarties įtaka potencialių pirkėjų elgsenai yra vertintina kaip minimali (Priedas Nr. 7).** Akivaizdu, jog Tiekėjas neturėjo jokio sąmoningo ketinimo daryti LR KĮ pažeidimo (Priedai Nr. 2 - 6). Tiekėją konsultavęs teisinis patarėjas pateikė vertinimą, jog Sutarties sudarymas buvo sąlygotas žmogiškosios klaidos, nepakankamo Tiekėjo darbuotojo žinių apie draudžiamus ne konkurentų susitarimus dėl tiesioginio ar netiesioginio kainų nustatymo (fiksavimo) lygio bei sutarčių derinimo tvarkos įmonėje kontrolės nepakankamumo (Priedas Nr. 7). Kai tik Tiekėjo vadovaujantiems darbuotojams paaiškėjo su Sutarties sudarymu susijusios aplinkybės:

i. Sutartis buvo nedelsiant nutraukta;

ii. Sutartį derinusi darbuotojai Tiekėjo valdymo organo sprendimu motyvuotai įvertinus visas situacijos aplinkybes buvo fiksuotas darbo pareigų pažeidimas (Priedai Nr. 2 - 4) ir jam kartu su kitais Tiekėjo darbuotojais buvo operatyviai suorganizuoti vidiniai mokymai, kurių metu Tiekėjo darbuotojai buvo supažindinti su teisės aktų imperatyviais reikalavimais, kurie aktualūs Tiekėjo darbuotojams savo kompetencijos ribose derinant ir peržiūrint įmonės sudaromas sutartis su klientais ir tiekėjais (Priedas Nr. 9).

XVII. Tiekėjo bendrosios metinės pajamos 2018 m. siekė 57 224 231,00 EUR, 2019 m. - 64 331 346,00 EUR, 2020 m. - 67 215 503,00 EUR, 2021 m. – 79 877 909,00 EUR (prieiga per internetą <https://rekvizitai.vz.lt/imone/entafarma/apyvarta/>). **Taigi, sudaryto susitarimo vertė palyginus su bendra vidutine Tiekėjo veiklos apimtimi sudaro tik 0,015 proc.**

XVIII. Tiekėjas pažymi, jog Sutarties prekės nebuvo naudojamos viešuosiuose pirkimuose, o taip pat Sutarties sudarymas ir vykdymas niekaip nebuvo panaudotas kaip pagrindas Tiekėją pripažinti laimėtoju viešuosiuose pirkimuose.

XIX. 2023 m. Tiekėjas laimėjo 2078 viešųjų pirkimų konkursų (prieiga per internetą <https://rekvizitai.vz.lt/imone/entafarma/konkursai/>), iš viešųjų pirkimų gautos pajamos sudaro dalį Tiekėjo pajamų, todėl Tiekėjas, esant tokiam mažareikšmiui pažeidimui, kuris netgi nebuvo padarytas Tiekėjo tyčia, Tiekėjas prarastų dalį pajamų bent 3 metus. Taip pat, tuo atveju, jeigu perkančiosios organizacijos

dėl padaryto pažeidimo pašalins Tiekėją iš viešųjų pirkimų procedūrų, keli Tiekėjo darbuotojai, kurių darbas susijęs su viešaisiais pirkimais, gali netekti darbo.

XX. Tiekėjas pažymi, jog Sutartis (kaip minėta pirmiau sudaryta dėl maisto papildų ir kosmetikos gaminių) buvo visiškai kitoje rinkoje negu Tiekėjo sudaromos sutartys su perkančiosiomis organizacijomis, o ypač negu Perkančiosios organizacijos vykdomas Pirkimas, kurio objektas yra vaistiniai preparatai.

XXI. Tiekėjas papildomai pabrėžia, jog Sutarties sudarymas yra pirmasis atvejis, kai dėl Tiekėjo veiklos buvo pradėtas Tarybos tyrimas, t.y. anksčiau Tiekėjas nebuvo sudaręs draudžiamų susitarimų ar atlikęs kitų LT KĮ pažeidimų.

XXII. Įvertinus aukščiau išdėstytus argumentus yra akivaizdu, jog Tiekėjo pašalinimas iš vykstančio pirkimo akivaizdžiai nebus proporcingas Tiekėjo padarytam pažeidimui ir jo mastui. Pažymėtina, jog tą jau yra pripažinusi ir pati Perkančiosios organizacijos Viešojo pirkimo komisija, kuri: (i) 2022 m. gegužės 26 d. raštu Nr. 22SR-VPS-1988 informavo Tiekėją, jog: (1) Tiekėjas ėmėsi pakankamų veiksmų ir priemonių, siekiant įrodyti savo patikimumą; (2) įvertinus Tiekėjo pateiktus kitus aktualius dokumentus, įrodančius Bendrųjų pirkimo sąlygų (BPS) 3 sk. nustatytų reikalavimų atitikimą dėl pašalinimo pagrindų nebuvimo, nustatė, kad dalyvio pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinantys dokumentai tinkami, pašalinimo pagrindų nenustatyta; (3) vadovaujantis VPĮ 46 str. 10 d. 2 p. priimamas sprendimas informuoti Tiekėją, kad Tiekėjas nėra šalinamas iš pirkimo Nr. 587505 procedūrų; (ii) 2022 m. liepos 19 d. raštu Nr. 22SR-VPS-2758 informavo Tiekėją, jog Tiekėjas ėmėsi pakankamų veiksmų ir priemonių įrodyti savo patikimumą ir Tiekėjas nėra šalinamas iš pirkimo Nr. 598889 procedūros; (iii) nepašalino Tiekėjo iš pirkimo Nr. 662442 procedūros; (iv) nepašalino Tiekėjo iš pirkimo Nr. 6100-1 procedūros; (v) nepašalino Tiekėjo iš pirkimo Nr. 692541 procedūros; (vi) nepašalino Tiekėjo iš pirkimo Nr. 697545 procedūros.

I.V. TIEKĖJO PAŠALINIMAS REIKŠMINGAI APRIBOS KONKURENCIJĄ PIRKIME

XXIII. Nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojusi LR VPĮ 46 str. 8 d. nustato, jog perkančioji organizacija, priimdama sprendimus dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros šio straipsnio 4 dalies 7 punkto c papunkčio atveju atsižvelgia į tai, ar taikant šį tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros pagrindą nebūtų reikšmingai apribota konkurencija.

XXIV. Svarbu tai, jog net ir vieno svarbaus tiekėjo pašalinimas iš pirkimo procedūros gali turėti reikšmingą poveikį konkurencijai. Pavyzdžiui, Taryba savo 2017 m. gruodžio 20 d. nutarime Nr. 2S-11 (2017) (toliau tekste – **Nutarimas**) konstatavo, jog bendrovės UAB „IRDAIVA“ ir AB „PST“ sudarė pavojingą konkurenciją ribojantį susitarimą, kuomet viešuosiuose pirkimuose dalyvavo jungtinės veiklos pagrindu, nors dalyvauti juose galėdavo ir savarankiškai. Nutarime nagrinėti dviejų etapų viešieji pirkimai, kuriuose į antrą etapą patekdavo 3 aukščiausios kvalifikacijos tiekėjų pasiūlymai.

XXV. Taigi, Nutarime nagrinėtuose konkursuose UAB „IRDAIVA“ ir AB „PST“ nebūdavo vieninteliai viešojo pirkimo dalyviai – perkančiosios organizacijos visuomet rinkdavosi iš mažiausiai 3 tiekėjų, kurie patekdavo į antrąjį pirkimo etapą. Nepaisant to, Taryba konstatavo, jog ūkio subjektai, sudarydami tokį susitarimą, eliminavo bent vieną galimą konkurentą, t. y. vietoje potencialiai atskirų UAB „IRDAIVA“ ir AB „PST“ pasiūlymų, būdavo pateikiamas vienas, jungtinės veiklos pagrindu. **Vien tai, jog**

perkančiosios organizacijos neteko vieno potencialaus pasiūlymo buvo laikoma reikšmingu konkurencijos apribojimu:

„Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, nėra pagrindo sutikti su UAB „IRDAIVA“ ir AB „PST“ argumentais, kad konkurencija Pirkimuose nebuvo apribota, nes 3 aukščiausios kvalifikacijos tiekėjai pateikdavo pasiūlymus visuose Pirkimuose. UAB „IRDAIVA“ ir AB „PST“ susitarimu eliminavo tarpusavio konkurenciją, t. y. užsitikrino, kad nesusidurs su viena kitos konkurenciniu spaudimu visos Pirkimo procedūros metu“ (Nutarimo 273 p.)

„<...> Tokiu susitarimu UAB „IRDAIVA“ ir AB „PST“ panaikino tarpusavio konkurenciją Pirkimuose, taip sumažino Pirkimuose konkuruojančių ūkio subjektų skaičių ir apribojo perkančiosios organizacijos pasirinkimą. Perkančioji organizacija – UAB „VVK“, būtų galėjusi gauti atskirus konkuruojančius pasiūlymus su atskiromis kainomis iš UAB „IRDAIVA“ ir AB „PST“, tačiau visuose Pirkimuose gavo vieną bendrą pasiūlymą. Šis konkurentų susitarimas neabejotinai laikytinas žalingu konkurencijai <...>“ (Nutarimo 277 p.).

I.VI. TIEKĖJO ATITIKIMAS LR VPĮ 46 STR. 10 D. ĮTVIRTINTOMS SĄLYGOMS, KAD PERKANČIOJI ORGANIZACIJA NEPAŠALINTŲ TIEKĖJO IŠ PIRKIMO PROCEDŪROS

XXVI. LR VPĮ 46 str. 10 d. įtvirtinta, kad, jeigu tiekėjas neatitinka reikalavimų, nustatytų pagal šio straipsnio 1, 4 ir 6 dalis, perkančioji organizacija jo nepašalina iš pirkimo procedūros, kai yra abi šios sąlygos kartu: 1) tiekėjas pateikė perkančiajai organizacijai informaciją apie tai, kad ėmėsi šių priemonių: a) savanoriškai sumokėjo arba įsipareigojo sumokėti kompensaciją už žalą, padarytą dėl šio straipsnio 1, 4 ar 6 dalyje nurodytos nusikalstamos veikos arba pažeidimo, jeigu taikytina; b) bendradarbiavo, aktyviai teikė pagalbą ar ėmėsi kitų priemonių, padedančių ištirti, išaiškinti jo padarytą nusikalstamą veiką ar pažeidimą, jeigu taikytina; c) ėmėsi techninių, organizacinių, personalo valdymo priemonių, skirtų tolesnių nusikalstamų veikų ar pažeidimų prevencijai; 2) perkančioji organizacija įvertino tiekėjo informaciją, pateiktą pagal šios dalies 1 punktą, ir priėmė motyvuotą sprendimą, kad priemonės, kurių ėmėsi tiekėjas, siekdamas įrodyti savo patikimumą, yra pakankamos.

I.VI.I Dėl LR VPĮ 46 str. 10 d. 1 punkto a papunkčio netaikymo nagrinėjamu atveju

XXVII. LR VPĮ 46 str. 10 d. 1 punkto a papunktyje yra aiškiai nurodyta, jog šis papunktis nėra taikytinas visais atvejais. Lietuvos teismų praktikoje aiškinant šios teisės normos nuostatas yra laikomasi pozicijos, kad:

i. VPĮ 46 straipsnio 8 dalies 1 punkto a papunkčio nuostatos **įtvirtina tik žalos nukentėjusiesiems atlyginimą ir neapima ūkio subjektui paskirtos sankcijos sumokėjimo (Lietuvos apeliacinio teismo 2021 m. lapkričio 25 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e2A-1165-302/2021, žr. nutarties 57 punktą, 63 punktą);**

ii. žalos atlyginimas traktuojamas kaip savarankiškas nuo konkurencijos teisės pažeidimų nukentėjusių asmenų teisių gynimo būdas ir apie jo atlyginimą kalbama tik tuo atveju, kai dėl to yra pareikštas reikalavimas (Lietuvos apeliacinio teismo 2021 m. lapkričio 25 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e2A-1165-302/2021, žr. nutarties 60 punktą).

XXVIII. Taigi, Tiekėjo atžvilgiu LR VPĮ 46 str. 10 d. 1 punkto a papunkčio nuostatos objektyviai negali būti taikytinos, nes: (i) 2024 m. lapkričio 12 d. Tarybos priimtu nutarimu Nr. 1S-110 (2024) (prieiga per internetą <https://kt.gov.lt/uploads/docs/docs/2024-11/490cdb2e91cc17151bdb3c0ed823bc169f43294a55d5a29f62671658ef155df5.pdf>) Tiekėjas nėra

įpareigotas atlyginti žalą kokiems nors tretiesiems asmenims (*Priedas Nr. 8*); (ii) Tiekėjui jokie asmenys nėra pareiškę reikalavimų dėl žalos atlyginimo.

I.VI.II Dėl LR VPĮ 46 str. 10 d. 1 punkto b papunkčio sąlygų įgyvendinimo

XXIX. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas savo praktikoje laikosi pozicijos, kad **sprendimo, kuriuo konstatuotas dalyvio padarytas konkurencijos pažeidimas, bet kuriame taikyta švelninamoji norma dėl jo bendradarbiavimo su konkurencijos institucija, pateikimo perkančiajai organizacijai iš esmės turėtų pakakti, jog jai būtų įrodyta, kad šis ekonominės veiklos vykdytojas išsamiai paaiškino faktines ir kitas aplinkybes bendradarbiaudamas su šia organizacija** (31 punktas) (*Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2018 m. spalio 24 d. sprendimas byloje Vossloh Laeis GmgH prieš Stadtwerke München GmbH, bylos Nr. C-124/17*).

XXX. Europos Komisijos 2021 m. kovo 18 d. Pranešimo dėl kovos su viešųjų pirkimų dalyvių neteisėtais susitarimais priemonių ir dėl gairių, kaip taikyti atitinkamą pašalinimo iš procedūrų pagrindą 2021/C91/1 5.7 skirsnyje nurodyta, jog atsižvelgiant į atleidimo nuo atsakomybės svarbą kovojant su karteliais ir poreikį užtikrinti teisinį tikrumą ūkio subjektams, prašantiems atleisti nuo baudų ir skaidrumo dėl atleidimo nuo baudų sąlygų, valstybės narės turėtų skatinti perkančiąsias organizacijas užtikrinti proporcingą požiūrį į tokius ūkio subjektus, kai vertinamas "savaiminio apsivalymo" priemonių, kurių jie ėmėsi siekdami užtikrinti savo patikimumą ir sąžiningumą, veiksmingumas.

XXXI. LR KĮ 38 str. 2 d. nustato, jog draudžiamo konkurentų susitarimo dalyviui, kuris negali būti atleistas nuo baudos pagal šio straipsnio 1 dalį, bauda gali būti sumažinama pagal Vyriausybės patvirtintą baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašą, jeigu yra visos šios sąlygos: (i) ūkio subjektas Tarybai atskleidė savo dalyvavimą draudžiamame susitarime; (ii) ūkio subjektas Tarybai pateikė draudžiamo susitarimo įrodymus, kurie, palyginti su įrodymais, kuriuos Taryba jau turi, duoda didelę pridėtinę vertę siekiant įrodyti pažeidimą; (iii) ūkio subjektas nutraukė savo dalyvavimą draudžiamame susitarime, išskyrus atvejus, kai, Tarybos vertinimu, dalyvauti draudžiamame susitarime tikslinga siekiant išsaugoti tyrimo vientisumą; (iv) ūkio subjektas bendradarbiauja su Taryba; (v) ūkio subjektas nenaikino, neklautojo ir nenuslėpė draudžiamo susitarimo įrodymų arba neatskleidė ketinimo kreiptis į Tarybą dėl baudos sumažinimo ar tokio kreipimosi turinio, išskyrus Europos Komisiją ir kitas valstybių narių konkurencijos institucijas ar trečiųjų valstybių konkurencijos institucijas.

XXXII. 2021 m. gruodžio 9 d. 16:47 val. Tiekėjas, remdamasis LR KĮ 38 str. 1 d. bei Draudžiamų susitarimų dalyvių atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo taisyklių (Taisyklės) 28 punktu, raštu „Dėl žymeklio suteikimo“ (Raštas) informavo Tarybą apie ketinimą pateikti prašymą dėl atleidimo nuo gresiančios baudos. Prašymą atleisti nuo baudos bei visą Tiekėjo turimą informaciją ir įrodymus, susijusius su Sutarties sudarymu bei vykdymu, Tiekėjas pateikė Tarybai 2021 m. gruodžio 23 d. Taryba 2022 m. sausio 24 d. nutarimu Nr. 1S-8 (2022) netenkino Tiekėjo rašymo, nurodant, jog jis neatitinka LR KĮ ir Taisyklėse įtvirtintų sąlygų. 2022 m. sausio 28 d. Tiekėjas pateikė Tarybai Tiekėjo pateiktą prašymą vertinti kaip prašymą sumažinti baudą pagal LR KĮ 38 straipsnio 2 dalies nuostatas (*Priedas Nr. 7*).

XXXIII. 2024 m. balandžio 17 d. Tiekėjas taip pat pateikė KT rašytinį pripažinimo pareiškimą, kuriuo pripažino pažeidimą bei numatytą baudą pagal KĮ 37 str. 2 d.

XXXIV. **Pranešimas apie įtariamą pažeidimą Tiekėjui buvo pateiktas 2024 m. birželio mėnesio 4 d. (*Priedas Nr. 7*) ir Taryba savo 2024 m. birželio 4 d. pranešime spaudai pažymėjo, jog *Vienai įmonių grupei priklausančios „Entafarma“ ir Mano vaistinė tyrimo metu bendradarbiavo su***

institucija, pripažino pažeidimą ir pateikė Konkurencijos tarybai prašymą sumažinti baudą už dalyvavimą draudžiamame susitarime (Priedas Nr. 8).

XXXV. 2024 m. lapkričio 12 d. Tarybos priimto nutarimo Nr. 1S-110 (2024) (prieiga per internetą <https://kt.gov.lt/uploads/docs/docs/2024-11/490cdb2e91cc17151bdb3c0ed823bc169f43294a55d5a29f62671658ef155df5.pdf>) 340 - 341 punktuose yra konstatuota, jog *nors prieš „ENTAFARMA“ įmonių grupei pateikiant prašymą dėl baudos sumažinimo, Konkurencijos taryba savo aktyviais veiksmais jau buvo surinkusi informaciją apie įtariamą perpardavimo kainų palaikymo (fiksavimo) susitarimą, kuri buvo pakankama ne tik tiksliniam patikrinimui atlikti, bet ir pažeidimui konstatuoti, tačiau vis dėlto „ENTAFARMA“ įmonių grupė prašymą atleisti nuo baudos pateikė dar iki Konkurencijos tarybos tyrimo pradėjimo ir kartu su prašymu sumažinti baudą pateikė turimus įrodymus apie draudžiamo susitarimo sudarymą, kurie sudarė pakankamą pagrindą atlikti papildomus tyrimo veiksmus bei gauti papildomus paaiškinimus iš galimai įtariamų ūkio subjektų, kurie galėjo turėti įrodomosios reikšmės tyrime. Be to, „ENTAFARMA“ įmonių grupė buvo pirmoji ir vienintelė iš draudžiamo susitarimo dalyvių pateikusi tokį prašymą. Taip pat uždaroji „ENTAFARMA“ įmonių grupė dar prieš pateikiant prašymą dėl baudos sumažinimo, nutraukė savo dalyvavimą draudžiamame susitarime ir pateikė Konkurencijos tarybai tai įrodančius įrodymus. Tyrimo metu nebuvo nenustatyta, jog „ENTAFARMA“ įmonių grupė buvo draudžiamo susitarimo iniciatorius ar skatino kitus ūkio subjektus dalyvauti draudžiamame susitarime arba naikino, klastojo ar nuslėpė draudžiamo susitarimo įrodymus arba atskleidė ketinimą kreiptis į Konkurencijos tarybą dėl baudos sumažinimo ar tokio kreipimosi turinio. Atsižvelgdama į pirmiau išdėstytas aplinkybes, Konkurencijos taryba konstatuoja, kad „ENTAFARMA“ įmonių grupės pateiktas prašymas sumažinti baudą atitinka Konkurencijos įstatymo 38 straipsnio 2 dalies reikalavimus ir todėl „ENTAFARMA“ įmonių grupei apskaičiuota bauda mažinama 75 proc.*

XXXVI. Tiekėjas atkreipia Perkančiosios organizacijos dėmesį ir į tai, kad **galiojančių teisės aktų nuostatos (LR KĮ 38 str. 1 d. ir 2 d.) bet koku atveju draudė Tiekėjui apie bendradarbiavimą su Taryba informuoti perkančiąsias organizacijas iki tol, kol Taryba nepateiks pranešimo apie įtariamą pažeidimą procedūros dalyviams.**

XXXVII. LR KĮ 38 str. 1 d. ir 2 d. nustato, jog draudžiamo ne konkurentų susitarimo dėl tiesioginio ar netiesioginio kainų nustatymo (fiksavimo), nurodyto LR KĮ 5 str. 1 dalies 1 punkte, dalyviui, kuris gali būti atleistas nuo baudos arba kuriam bauda gali būti sumažinama pagal Vyriausybės patvirtintą baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašą, būtina sąlyga siekiant būti atleistam nuo baudos arba susimažinti tokios baudos dydį yra prievolė neatskleisti savo ketinimo kreiptis į Tarybą dėl baudos sumažinimo ar tokio kreipimosi turinio. Draudžiamų susitarimų dalyvių atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo taisyklių 12.2 punktas nustato, jog KĮ 38 str. 1 d. ir 2 d. numatyta sąlyga yra įvykdyta, jeigu ūkio subjektas svarstydamas teikti prašymą Tarybai, nei po prašymo pateikimo Tarybai neatskleidė savo ketinimo kreiptis ar kreipimosi į Tarybą dėl atleidimo nuo baudos fakto ir jo turinio tol, kol Taryba nepateikia pranešimo apie įtariamą pažeidimą procedūros dalyviams.

XXXVIII. Taigi, Tiekėjas atitinka LR VPĮ 46 str. 10 d. 1 punkto b papunkčio nustatytas sąlygas.

I.VI.III Dėl LR VPĮ 46 str. 10 d. 1 punkto c papunkčio sąlygų įgyvendinimo

XXXIX. Tiekėjas pateikia Perkančiajai organizacijai įrodymus, kad ėmėsi toliau nurodomų techninių, organizacinių, personalo valdymo priemonių, skirtų tolesnių pažeidimų prevencijai.

XL. **Pirma**, paaiškęjęs, jog Tiekėjo darbuotojas pažeidė galiojančios Tiekėjo procedūros ir vidaus norminių dokumentų reikalavimus, 2021 m. gruodžio 17 d. laikantis Lietuvos Respublikos darbo kodekse (toliau tekste - „LR DK“) nustatytos tvarkos jam buvo užfiksuotas darbo pareigų pažeidimas (*Priedai Nr. 2 - 6*). Nors Tiekėjo darbuotojo padarytas pažeidimas neabejotinai sukels Tiekėjui neigiamas pasekmes ir dėl jo Tiekėjas gali patirti didelių finansinių nuostolių, tačiau įvertinus tai, kad Tiekėjas neįžvelgė darbuotojo veiksmuose tyčios sąmoningai sudaryti teisės aktų reikalavimus pažeidžiantį susitarimą, darbuotojo darbo trukmę pas Tiekėją (virš 8 metų), ankstesnių darbo pareigų pažeidimų nebuvimą, COVID pandemiją ir nuotolinio darbo ypatumus, Tiekėjas sprendė, kad darbo sutarties su darbuotoju nutraukimas LR DK 58 str. 1 d. pagrindu (šiurkštus darbuotojo darbo pareigų pažeidimas) šiuo atveju vis tik būtų neproporcinga priemonė (*Priedas Nr. 4*). Kaip nurodoma toliau, šiam Tiekėjo darbuotojui, kaip ir kitiems darbuotojams, kuriems tai aktualu, praveisti mokymai, jis supažindintas su atnaujintomis Tiekėjo vidaus tvarkomis ir taisyklėmis. Tiekėjas pasiliko sau teisę vadovaujantis LR DK po pakartotinio analogiško pažeidimo pasinaudoti griežtesnėmis priemonėmis, įskaitant darbuotojo atleidimą iš pareigų.

XLI. **Antra**, Tiekėjo teisiniam patarėjui padėjus identifikuoti Tiekėjo personalo narius, kurie tiesiogiai susiduria ar gali susidurti su Tiekėjo sudaromų sutarčių atitikimo LR KĮ įtvirtintam reguliavimui rizika 2021 m. gruodžio 21 d. Tiekėjo teisininkas pravedė tokiems Tiekėjo darbuotojams vidinius mokymus, kurių metu jų dalyviams supažindino su LR KĮ, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir kitų teisės aktų imperatyviais reikalavimais, kurie aktualūs Tiekėjo darbuotojams savo kompetencijos ribose derinant ir peržiūrint įmonės sudaromas sutartis su klientais ir tiekėjais. Mokymų dalyviams taip pat buvo primintos ir išaiškintos įmonėje galiojančios Sutarčių parengimo procedūros nuostatos, nustatančios sutarčių rengimo ir derinimo bei sutarčių siuntimo pasirašymui tvarką (*Priedas Nr. 9*).

XLII. **Trečia**, Tiekėjo generalinio direktoriaus 2022 m. vasario 18 d. įsakymu buvo patvirtintas mokymų planas Bendrovės veiklos atitikties reikalavimams 2022 m., su kuriuo buvo supažindinti Tiekėjo darbuotojai, kurių darbo funkcijos susijusios su įvairiais Bendrovės veiklos atitikties teisės aktų reikalavimams aspektais (*Priedas Nr. 10*). 2022 m. kovo 1 d. ir 2023 m. balandžio 24 d. atsakingiems Tiekėjo darbuotojams buvo suorganizuoti specializuoti mokymai Tiekėjo veiklos LR KĮ atitikties, įskaitant draudžiamus ne konkurentų vertikalius susitarimus, tematika (*Priedas Nr. 7*).

XLIII. **Ketvirta**, Tiekėjas iš esmės pakeitė įmonėje galiojančios Sutarčių procedūros nuostatas ir su jos pakeitimais vidinių mokymų metu supažindino atsakingus Tiekėjo darbuotojus, kurių darbo funkcijos susijusios su Tiekėjo sudaromomis sutartimis. Taip pat su Procedūros nuostatomis supažindinami visi nauji darbuotojai, kurių darbo funkcijos susijusios su Tiekėjo sudaromomis sutartimis. Procedūros V skyriaus 4 punktas aiškiai nustato, jog kiekvienas Tiekėjo sudaromos sutarties projektas privalo būti siunčiamas peržiūrėti, derinti ir patvirtinti Tiekėjo teisininkui ir bet kokio sutarties projekto derinimas įmonėje gali būti užbaigtas ir/ar siunčiamas pasirašymui tik gavus Tiekėjo teisininko patvirtinimą, kad sutarties projektą galima nukreipti sutarties pasirašymui. Procedūros V skyriaus 6 punktas aiškiai nustato, jog Tiekėjo darbuotojams griežtai draudžiama sutarčių projektus derinti be Tiekėjo teisininko žinios bei siųsti sutarties projektą pasirašymui be Tiekėjo teisininko elektroninių ryšių priemonėmis pateikto patvirtinimo Tiekėjo darbuotojui, jog Tiekėjo teisininkas neturi pastabų dėl sutarties projekto ir leidžia nukreipti konkrečią sutartį pasirašymui. Procedūros V skyriaus 12 punktas nustato, jog gavęs iš kitos sutarties šalies pasirašytą sutartį, už sutarties kuravimą atsakingas Tiekėjo darbuotojas privalo per 5 (penkias) darbo dienas užregistruoti Sutartį dokumentų valdymo sistemoje. Prieš siųsdamas pasirašytą sutartį registruoti per dokumentų valdymo sistemą, atsakingas Tiekėjo darbuotojas privalo

dokumentų valdymo sistemoje nukreipti pasirašytą sutartį patvirtinti Tiekėjo teisininkui, kad būtų užtikrinta dviguba sutarties atitikties teisės aktų reikalavimams kontrolė (*Priedai Nr. 11 - 12*).

XLIV. **Penkta**, Tiekėjas savo veikloje pradėjo naudoti dokumentų valdymo sistemą, į kurią Tiekėjo darbuotojai privalo įkelti visas Tiekėjo sudaromas sutartis ir kurioje prieš registruojant kiekvieną sutartį yra privaloma gauti Tiekėjo teisininko elektronine tvirtinimo žymą (*Priedas Nr. 13*).

XLV. **Šešta**, Tiekėjo 2022 m. gegužės 19 d. generalinio direktoriaus įsakymu buvo patvirtinta Tiekėjo Konkurencijos teisės reikalavimų atitikties politika, su kuria buvo supažindinti tie Tiekėjo darbuotojai, kurių darbų funkcijų vykdymas yra tiesiogiai susijęs su konkurencijos teisės reikalavimų laikymusi Tiekėjo įmonėje (*Priedai Nr. 14 – 15*).

PRIDEDAMA:

1. 2021 m. gruodžio 8 d. Lietuvos Respublikos Konkurencijos Tarybos raštas UAB „Mano vaistinė“;
2. 2021 m. gruodžio 14 d. reikalavimo pasiaiškinti raštu Tiekėjo darbuotojui kopija;
3. 2021 m. gruodžio 16 d. Tiekėjo darbuotojo pasiaiškinimo raštu kopija;
4. 2021 m. gruodžio 17 d. Pranešimo dėl darbo pareigų pažeidimo Tiekėjo darbuotojui kopija;
5. Nuo 2020 m. spalio 27 d. galiojusios Sutarčių parengimo procedūros kopija;
6. Tiekėjo darbuotojo pasirašytų dokumentų, patvirtinančių, jog jis buvo susipažinęs su Sutarčių parengimo procedūra kopijos;
7. 2024 m. birželio 11 d. advokatų kontoros „Sorainen“ raštas;
8. 2024 m. birželio 4 d. Konkurencijos tarybos pareiškimas spaudai;
9. 2021 m. gruodžio 21 d. Tiekėjo vidinių mokymų protokolo kopija;
10. 2022 m. vasario 18 d. Tiekėjo generalinio direktoriaus įsakymo dėl mokymų plano atitikties reikalavimams 2022 m. patvirtinimo nuorašas iš Tiekėjo naudojamos dokumentų valdymo sistemos BSS IT dokumentų valdymo modulio;
11. 2022 m. vasario 14 d. įsigaliojusios naujos Tiekėjo Sutarčių parengimo procedūros nuorašas iš Tiekėjo naudojamos dokumentų valdymo sistemos BSS IT dokumentų valdymo modulio;
12. 2022 m. vasario 11 d. vidinių mokymų protokolo nuorašas iš Tiekėjo naudojamos dokumentų valdymo sistemos BSS IT dokumentų valdymo modulio;
13. Ekranų nuotraukos iš Tiekėjo naudojamos dokumentų valdymo sistemos BSS IT dokumentų valdymo modulio;
14. 2022 m. gegužės 19 d. Tiekėjo generalinio direktoriaus įsakymo nuorašas iš Tiekėjo naudojamos dokumentų valdymo sistemos BSS IT dokumentų valdymo modulio;
15. Tiekėjo Konkurencijos teisės reikalavimų atitikties politika.

Konkursų skyriaus vadovas

Aurimas Kirkliauskas